

Юнак, вітер і дощ, блюз, диявол і смерть

Вітер братом став мені

З народного

Ви знаєте, що таке блюз? Спитайте у вітру при дорозі. Спитайте у вітру, у того, про котрого кажуть, що не має дому, і худобу свою на чужих ланах випасає – неправда все то; кожен вітер, народившись одного дня, шукає місця наймилішого, де буде його дім, і де буде він лагідний і суворий, і пеститиме дівчат, надиматиме паруси, здійматиме прапори; і якщо у вас зів'є вітер своє гніздо, і тіло стане легким, як листок – отойді ви вже знатимете, що то є блюз.

Він був народжений, як і вітер, жінкою і явлений цьому світові в четвер. Тоді саме ішов дощ, і світ тривав так довго, що речі почали були забувати свої імена, і він називав їх.

Немає дому у того, хто йде; не був він вітром, і домівки не мав, а що мав, носив при собі, і куди приходив, звідти потім ішов, і ніколи не залишався, ніби вітром гнаний. Хто іде дорогою, тому дорога за домівку, а ніч за жінку, а що приходить легко, то легко іде. Він прийшов у цей світ легко, коли саме ішов дощ.

Дорога ж була до нього, і коли він помре, дорога не пам'ятатиме його довго. Вона знає лиш того, хто прямує нею, і бере свій початок нізвідки, аби привести у безвість всякого, хто має інакшу мету, ніж просто прямування нею. Всі ми, хто ступає на дорогу, аби прийти до дому, свого чи іншого – всі ми, як невдячні коханці, приходимо і йдемо; варто лиш ступити на поріг, аби навчитись забувати свої бажання, аби навчатись бути в полоні часу і речей. Дорога не навчить терпінню, яке має до всякого прийшлого, хто не віддаватиме їй себе, бо дорога – не учитель, вона лише істина; а той, хто думає полонити її, хто незграбно мавпує її і покладає на мапу, той помре, і дорога не пам'ятатиме його довго. Вона витікає зі світання, тільки-но починає розвиднятися, і зникає в присмерку, аби перетворитися на щось інше, аби змінити себе на щось інше, як мінить себе усе у водах вечору. Вона тече, як велична ріка, і жінка при дорозі шукає для неї пожертви, але з тієї ріки, котрою дорога є, не можна напитися, бо вона не напуває. Нею лише іти, і колись покинути її; бо ми не вічні; а вона буде завжди, і не пам'ятатиме нас довго.

Всі ми, діти цього світу, породжені в коханні, і всі ми живемо, аби навчитись любити, і той тільки, хто любив, може покинути світ. І той тільки, хто любив більше за життя, може піти так само легко, як прийшов.

Любов ніколи не буває легкою, як про це говорить легіт-облудник, хоч прилітає легко, як пташине перо, зронене над містом чи селом, про яке птах не матиме пам'яті; але ми не вибираємо свого кохання, породжені в ньому, як не вибираємо своєї материзни. Ми

живемо в ньому і намагаємось пізнати його, ми приходимо і йдемо, а воно є завжди, і його не стає більше чи менше; а те, чи помічаємо ми його, то лиш наша справа, бо його завжди вистачає на всіх у цьому світі, котрий завжди любить своїх дітей-сиріт, котрі приходять і йдуть, і не повертаються, але часто думають про те, що сталося як про те, що має статися, і мурують статки для того тільки, аби забути про них тоді, коли приходить любов, або тоді, коли приходить час померти.

Він був явлений світові для любові, але ще ніколи не знав, що то є любов.

Він увійшов у світ, котрий був домом, з матиного лона, і не бачив дороги, для якої був народжений; він був як сліпець, котрий ще не знає, що прозріння скоро чекає на нього. Тоді дощ робив усе непевним, і потопив солодкі материні сльози в своїх солоних водах, і нагодував спраглих, і не прихищав тих, хто долав свій шлях, облудно протинаючи дорогу, і він батожив їх; мине кілька років, і маленький хлопчик, так, як колись його матір, буде серед грози радісно співати, сповнюючись водою, котра zalиватиме подвір'я. І вона буде щасливою, дивлячись на своє дитя; а він буде щасливий, бо дощ гоїдатиме його на своїх линвах, піднімаючи до небес. А його батько проклинатиме цей дощ, долаючи дорогу, без усякої змоги подолати свою долю втікача, котрий ніколи не почуватиметься вільним, доки тікатиме, і помираючи, не знайде спокою. Його батько боявся цього світу, в якому так солодко плачуть жінки, у котрому дощ, як ніж, може пробратися до самого серця, змочивши всю одіж до нитки.

Після дощу син, і батько, обидва будуть сидіти біля вогнища, але в різних краях і біля різних столів, і син буде сповнений, а батько спустошений, і син скуштує, сам того ще не розуміючи, солодкі сльози любові і гіркі сльози дощу, а батько буде лиш наодинці зі своїм страхом, не розуміючи ту жінку, що буде коло нього, не пізнаючи дітей, котрі були народжені з його сімени, але не з тої любові, котру породити він не міг, з першими хвилинами смеркання перетворюючись на шепіт власної тіні і на тїнь вогню, котрий не зігріватиме його.

Кожен із нас зустрічає на дорозі, котру вважає шляхом до дому, свого чи іншого, усе, що станеться в житті, і все, що мало статися, тільки не всякому дано це розпізнати. Про це знає блюзмен, котрий іде, нікуди і ні від кого не тікаючи, а часом зустрічаючи чужі долі і чужі статки, бере собі на день і на ніч, і ніколи не залишаючи собі, а тільки тому, хто прийде, аби взяти собі, або тому, у кого він взяв.

Про це знає блюзмен, котрий віддає свій голос за чужих жінок і котрий годує гітару болем, а себе – любов'ю, котру так важко упізнати серед часу і статків, і серед людей, готових перетворитись при смерканні на щось інше, як це буває з усіма в цьому світі. Він

знає про це, але не знає, чи пісня більше подібна на жінку, чи на воду, чи на те, що беруть у нього, даючи йому.

Він ковтає вогонь, він пожирає чужих жінок, він приходиться і йде, а натомлені і наморені, впрацьовані при першій голосі смерку перетворюються на тінь вогню, котрий не зігріває, або на те, що змушує їх плакати, коли прокидаються, сльозами гіркими, як води дощу, і віддаватися воді, як дорозі, котра приводить до інших домів, котра приходиться до життя, лиючи солодкі сльози смерті. Очі води – вербове листя, але німотна вона, і тільки вітер блукає між очерету і кличе усякого, хто прийде без віри і відома, і того, хто убиватиме рибу. Німотно і солодко цілує вона того, хто приходиться до неї зі сльозами гіркими, як води дощу, і несе ті сльози аж до моря, звідкіль так близько до зірок, і там, на острові в глибинах океану, що оточений небаченими хвилями як муром, на котрих піна квилить і тужить за тим, хто прийде сюди слізьми, аби перетворитися на птаха, котрого руки вітру віддадуть тому, хто вбиває птахів, аби з першими хвилями смеркання побачити світ очима птаха. На тому острові сидить звір, котрий народжується в кожному із нас, коли нам віддає своє той, хто вбиває тварин. Той звір, батько всіх звірів, знає, що таке блюз, але ніколи не квилить, як піна на хвилях, що оточують острів. Він знає, що жодного цілого човна не прийде до нього, і він не знає, що то є сльози, котрі породжують смерть, і що то є смерть, котра може породити голос, і що то є голос, котрий співає про те, що то є любов, коли в годину смеркання чоловік приходиться до жінки, аби перетворитися на щось інше, як це буває з усіма у цьому світі, сліпому до метаморфоз.

Все, що вічне, породжує любов, але не може любити, бо з любов'ю завжди приходиться смерть, і щоб навчитися любити, треба померти; а коли ти умієш любити і помирати, ти можеш іти з цього світу, і ніхто не пам'ятатиме тебе довго.

Як про ніж, котрий тримаєш в руці, не знаєш нічого, доки він спить і не ріже зі своїм сміхом те, що торкає, так все інше – не буде твоїм, доки не поранить тебе; або тобі доведеться убити цю річ або цю людину і її тінь, аби володіти чи ж володарювати, як той, хто поширює себе на світ аж до першої хвилі присмерку. Так думає той, хто вбиває, коли його вбивають, аби віддати шану тому, кому віддавав він, доки убивав. Але так є і для того, хто залишає, аби не стати тим, чим доводиться володарювати – хто залишає свою смерть на завтра, аби сьогодні випити своє, відспівати своє і взяти від чужих жінок те, що заважає їм любити своїх чоловіків, котрі так бояться дощу.

Тому-то треба когось убити, аби навчитися помирати і дізнатися, які солодкі сльози в любові, які вони солодкі, коли лити їх без усякої мети.

Тому-то і перша гітара, як і перша жінка – омана, мана, лиш передчуття жінки і передчуття гітари. Перша жінка, як і перша гітара – це омана смерті, смерті без

воскресіння. У той день, коли береш першу гітару, і в ту ніч, коли береш першу жінку, помираєш. Так і він помер для іншого світу, де немає любові, але ще не знав, що то є любов.

Тому-то треба когось убити, аби навчитися помирати і пізнати, що таке любов. Так думає той, хто гадає, що він пізнав любов на своєму шляху, в своєму домі, повному марного статку; а той, хто йде, убиває, коли доведеться, але думки його далеко звідти, далі навіть, ніж можуть побачити очі води; думки його на острові, де в густому хутрі батька всіх звірів спить мати всіх жінок; і вона прекрасніша за сльози і смерть.

Але часом вона лягає на лагідні хвилі вітру, і її можна зустріти на шляху; її може побачити навіть утікач, але її так важко розпізнати серед речей.

Про це знає тільки перша жінка, і перша гітара, котрих залишають, аби зустріти її; і той тільки може її упізнати, хто відмовляється від передчуття і забуває про те, що умів чекати, і йде від тих, хто думає, що ним володіє, і йде від тих речей, котрі могли б володіти ним.

У день, коли він вийшов з двору, його мати не плакала. У день, коли він вийшов з двору, дощ змив його сліди.

Як несміливо торкаються руки до жінки вперше! Як прекрасно звучить жінка, яке прекрасне невміння змушує його віддати все, що мав до того, аби отримати оману! Дерева сміються з нього, коли він грає вперше, подалі від людей; і місяць високо над деревами сміється з нього, граючи на своїй трубі безтурботність вечора у тих краях, де в присмерку може народитися омана музики, і де ніхто не потребує вогню, аби зігрітися після дощу.

Любити – це значить забувати про все, що було даровано тобі на знак поневолення. Любити – це значить забувати про все, що було тобі розказано про цей світ, де нічого не залишається від світу після смеркання.

Любити – це значить забувати.

Хто пам'ятає в любові, той помре.

Не просить прощення той, хто любить, бо забуває про гріхи, і немає гріху в тому, де речі не прив'язують людину до себе лінвами пам'яті.

Але він ще не навчився грати, бо не любив, і дерева сміялися з нього, і трава пахнула жінкою, сміючись і насміхаючись із нього, бо була тільки оманою, серед якої самотньо блукав вітер. Той вітер один не сміявся з юнака, і хотів співати разом із ним, бо вже бачив ту тугу в очах, котра завтра ляже на олтар ночі, і котру не бачили ані дерева, ані місяць високо над деревами, ані зорі, котрі могли розмовляти із океаном, повним сліз.

Ніколи не буває важко любити, і ніколи не буває важко грати, коли ти легкий, як пташине перо, і коли вітер живе в тобі.

Ніколи не буває важко любити, коли забуваєш. Як листя восени, спадають линви пам'яті, котрими речі прив'язують до себе, бо так має бути, і ніколи не буває не так, коли приходить вона.

Вона приходить нечутно; дощ притлумлює її кроки, і дощ.

За дощем ніколи не видно сліз.

Не було ніколи і не буде часу; є тільки він і вона, і тепло її тіла, котрим вона зігріває його; і тепло його тіла, котрим він зігріває її.

А до того він ковтав вогонь, і видихав дим, і білий птах його сімени частенько подибував червоного птаха дівочої крові із очима прекрасних зойків; він грав, як хотів, бо не чув, як дерева сміялися з нього, і сміявся з людей. Він був як усі ті, хто приходить надвечір туди, де люди шукають тепла, щоб ошукати їх і з цього мати собі поживу; він грав краще, ніж усі ці старі хлопчики, котрі чекали на нього за дверима в диму, котрий народжується не від вогню, бо він сміявся з них і ошукував їх, і ті частенько залишали йому те, що вважали своїм, у сльозах замилювання. Він бачив багато людей, що робили справи, котрі вважали за свої, мали жінок, котрих уважали за своїх, і народжували дітей, котрих вважали своїми, а котрі приходили до них з води, аби потім піти в дощ, котрого так боїться кожен, хто тікає від грози. Він грав те, що мав грати, і грав жінок, але він ще не знав любові і не знав, що то є блюз.

Ніхто не хоче бути учителем собі; саме тому у нас так багато учителів.

Його теж багато учили, і поки його учили як жити, він ковтав собі вогонь, видихав дим, і поки його учили, що вважати за своє, брав те чуже, що погано лежало в подружньому ліжку чи десь інде, але ніколи не брав на довше, ніж до ранку, коли все повертається до того, чим воно було завжди від того, чим хотіло бути, з почуттям провини, чи важким, як тіло байдужного коханця, забуттям.

Вона прийшла до нього в дощову ніч, у той дім при дорозі, куди приходять стомлені і загублені чоловіки, несучи те, що вони убивали в собі, де він посеред диму і вогню грав їм на мотив облуди про той світ, котрий вони побачать завтра – очима убитої риби, птаха, чи звіра; і про те, що уста їхні волатимуть до них лонами так незграбно трахнутих ними жінок. Але дим на те і з'являється між людей, щоб за кулісами свого гнучкого тіла приховати всякі слова, і випустити під світло юпітерів і софітів облудних акторів, котрі наново обдурять людей, а вогонь подарує їм важке, як сумління, і тривожне, як дощ, забуття, котрого так важко позбутися, коли ти прив'язаний до речей.

Того вечора ішов дощ, і він грав надто добре, і сміявся надто голосно, що аж місяць скривив своє лице і скривавив вулиці, накинувши на них червоне запинало вітру. Того

вечора він грав так, що виступав кривавий піт на чолі, і жінки волали у своїх ліжках від сорому, ковтаючи солодкі сльози натхнення.

Вона прийшла, як дівчисько, що втекло з дому, вся мокра і заледве жива, і вогонь міг обігріти її, а він міг подарувати їй себе, після того, як закінчив грати, і після того, як дим розвіявся, і після того, як чоловіки, що приходили сюди, один по одному розчинилися в червоному череві вулиць, і їхні жінки забували про те, що цю ніч їх іще буде покарано пам'яттю, і боялися тіні, котру залишає вогонь, облизуючи своє житло.

Він міг узяти її, взявши собі того, чого може вистачити до ранку, а вона іще нічого не хотіла сказати йому – бо їй не потрібен дим для облуди, і вона не сміється з того, у кого візьме, аби подарувати – бо вона солодко спить на спині батька всіх звірів, а він ще не знає, що вона красивіша за сльози і смерть.

Він нічому не вчив її, бо він не учитель, але тої ночі вона видобувала з нього птахів подиву з очима, що ніколи не волатимуть, бо сорому не знають, бо не знають переступу, бо вони не знають, що таке смерть, але дарують її тому, хто повинен знати, що таке блюз.

Вона дарувала йому себе, а він втрачав свій голос, а він більше не міг грати, бо у тому світі, куди вона привела його, для голосу не було місця, і те, що було у нього як дар, він мав подарувати, і те, що він тримав більше, ніж до ранку, він теж повинен був віддати; і в цю грозову ніч його мати далеко звідти плакала так сильно, що біля далекого острову в океані народилося два птахи з її сліз, думаючи, що прийшла її смерть; і так вперше в цьому світі стало на два птахи більше, ніж треба тим, хто убиває птахів; стало на два птахи більше, ніж могло вистачити на кохання, стало сліз на два птахи більше і дощ ущух, не в силах приховати сльози жінки, що самотньо ридала так, як її син грав до того, як дізнався про те, що то є любов.

Не було ніколи і не буде часу; є тільки він і вона, і тепло її тіла, котрим вона зігріває його; і тепло його тіла, котрим він зігріває її. І на єдиній нашій території – на території нашого тіла, на державі зі шкіри буде зведено дім, куди буде приведено любов, аби вона, ступивши на поріг, віддалася речам, котрі пам'яттю прив'язуватимуть її до себе і катуватимуть соромом, переступом і батожитимуть слізьми, аби упевнитись, що мають над нею владу, і більше не дадуть їй піти.

Один птах був білий, як його сім'я, а другий – червоний, як його кров, із чорними очима, як ніч, котра ніколи не бачила страху і нічого не знає про переступ.

--=] xXx [=--

Вранці того дня, коли вона покинула його, із дверей старого автобуса вийшов чоловік, у котрого була швидка зброя і ключі від усіх замків. Той автобус довго їхав через усякі краї: через густий і темний ліс, де зогнили дерева ховали світ від молодих рослин, а під опалим листям лежало лиш тільки торішнє листя, під котрим лиш позаторішнє, і так до початку часів; через пустелю, годовану мареннями святих; через жіночі тіла і замріяні в чужих сльозах річки; через станційні кав'ярні і занедбані житла, котрі ховають від інших приватний нічліг; через мовчання попутників, котрі заходили до автобуса і виходили з нього – а чоловік тільки усміхався, так, ніби знав, куди він їде і для чого має стільки ключів та смерть, котра спить до часу поблизу швидкої зброї, чекаючи на здобич.

А до того була грозова ніч, і вітер, сміючись, рвав хмари над містом, грім давив на басы, а янголи сурмили у свої альти і тенори, а місяць задавав ритм, вправляючись із трубою на манір годспелу про тривалий, наче сон, дощ над містом, котрий стрибає за жінками по тендітним партитурам дахів, за синкопованими жіночими тілами, і не може наздогнати їх, і від розпачу звучить як нескінченний реквієм бажанню бути чимось прекрасним. Тоді-то юнак, дослухаючись дощу за вікном, почув у його колоратурах щось тривожне, ніби гармонія за мить до дисонансу, до розпаду, щось безповоротне, як золотий вік. Він зрозумів, що завтра треба буде рушати в дорогу, а для цього треба буде залишити цю кімнату і цей заробіток на першому поверсі, в приміщенні, де серед диму і вогню він був тапером для людей, котрі щоденно вигадували собі фільми, так само схожі на попередні, як і на всі наступні – вони платили за свої бажання, він знущався над ними і отримував своє. А доведеться покинути і той інструмент, що вже вдвічі довше, ніж встиг прожити він, доживав свого віку, і коли не розсипався під його руками, то тільки тому, що руки ті були вдосталь нагородвані жіночим соромом; дещо перепадало і цьому стариганю, котрий замолоду міг витримати не одну нічку і не одну гарячу пару, котрій не знайшлося кращого місця у цьому світі, що стає надто тісним у присмерку. Доведеться покинути все, з чим жив, добре, що легко дісталось, не так шкода буде віддавати комусь, кого не знаєш і кого не знатимеш навіть тоді, коли сам прийдеш сюди вигадати собі те, чого ніколи не було.

Він ніколи раніше не думав про це, і тепер він був злий на себе, що лежить тут голий у ліжку на половину людини із дівчиськом, котре навіть не сказало, як його звать.

Але дівчинка, здавалось, заснула тільки тепер, і примарне світло перед світанням вирізьбило із ночі її лице. І тоді щось невимовно болюче протягло його. Заледве дихаючи, уперше в житті він чогось хотів – і не міг. Тоді-то він і почув, як співає без слів той, у кого

забрано голос, і уперше молився, та молитва його не могла бути почутою, адже жодного слова не зірвалося з його вуст. Тільки ставало дедалі більш боляче, і насамкінець у нього зупинилося серце, і кров виступила на обличчі і на руках, і він захрипів – але уже не пам'ятав цього.

Дівчинко моя, я залишу тебе.

Дівчинко моя, я залишатиму тебе, бо мушу іти, бо я чую голоси з тих країв, де, здається, був мій дім. Дівчинко, дівчинко, люба моя, я обіцяв бути з тобою завжди, але я відчуваю, що піду, варт лиш сонцю ледве визирнути з чорного океану ночі, я піду. Люба моя, я залишу тебе, бо я чую голоси з тих країв, де ніколи не був.

Люба моя, я залишу тебе, бо не чую ніяких голосів.

Мій любий, я ніколи не була і не буду твоя, бо Він прийшов. І тепер Він буде пестити мене, а не ти. І належу йому я, я належу йому вся, і я ніколи не була твоя.

Люба моя, я залишу тебе, ще не зійде сонце і я піду, і я ітиму і я залишу тебе дощу, котрий омив тебе і котрий ти так любила колись, і котрий приходитиме до тебе всякий раз, коли засинатиме Він; той, котрий не належить мені.

Тепер ти можеш подивитися, єдиний мій, як Він приходить до мене і як Він входить у моє тіло, і ти можеш побачити, яка я щаслива, і ти можеш побачити, що Він мурує великий кам'яний дім для любові і для мене, і розпочинає війну, у якій Він буде переможцем. Ти можеш побачити, як приємно мені з Ним, чого ніколи не було з тобою, бо ти не міг зігрітися від вогню, котрий ковтав ледь не всеньку ніч, аби грати, і у тебе не вистачало вогню, аби виграти мене як слід. Але я не казала такого тобі і тепер навіть ти від мене цього не почувеш, ти все сам вигидаєш собі, бо такі ночі не можна забути, от і катуй себе пам'яттю, любий, бо пам'ять – це все, що тепер ти маєш.

Моя мила, ти зробила мене щасливим, бо живим, і тепер примусиш мене страждати, бо до того я нічого не знав про життя, а відтепер багато ще дізнаюсь про страждання.

Моя мила, цей дощ жарить своє бугі не перший день, не першу ніч, і скоро він виживе мене з міста, але тебе я не зможу взяти із собою. Я піду, але не зможу взяти тебе із собою.

Моя мила...

Мій милий...

Мій милий, ти підеш, бо в цьому місті тобі більше нічого ловити. Ще ніч – і сюди прийде той, хто нажене тебе так, як ти нагнав свого попередника, а уже сьогодні прийде Той, хто уже не залишив для тебе місця у цьому світі аж до самого смеркання. Бувай.

Чому ж тоді – не прощай?

А це не має значення.

Насправді все дійсно не мало ніякого значення. Того ранку, коли він вийшов з міста, залишивши роботу, трохи грошей, випивки і голе дівчисько у себе в кімнаті, дощ припинився. Ніхто не плакав. Таких, як він, довго не пам'ятають.

У місті з'явився новий тапер. Це був усміхнений чоловік, котрий завжди ставав у пригоді, коли хтось вимагав сатисфакції чужими руками, а також був непоганим слюсарем в минулому, принаймні, добре відкривав двері з будь-якими замками, а часом навіть взагалі без замків.

Чоловік, котрий зайняв місце юнака, теж був неабияким гравцем. Хазяїн закладу був задоволений: вдень вистачало жінок, котрі давали привід чоловікам приходити сюди по вечорах.

--=] xXx [=--

Глибоко в гушавині лісу, куди глибше за ті місця, де він колись вперше видобував звук з гітари і жінки, він лежить і не хоче чути, не хоче бачити, не хоче бути в світі і не хоче, аби світ був. Але він чує, що заки море перелечу, крилонька зітру, але він бачить як летить стріла бистра і як вимає змію з того, що звалося йому найлюбішим у світі і найбажанішим.

Чого ж тепер ти приходиш до мене?

Грай мене, грайся мною, вибори і виграй мене.

Зграї птахів хіба зронять жарини сміху, аби спалити його в тому лісі, де він лежить на купі зеленого листя, і хоче ридати, бо не може більше сказати й слова; та то не сльози ідуть до нього й по нього.

Не дивитись позад себе, і поперед себе на шлях, прихований віттям і швидкою грозою; не будувати омани; не боятися висоти.

Не шукай інших, не напувай спраглих, бійся темряви, як світла і бійся власної тіні. Коли не згориш, то мертвотна роса укріє тебе на ранок. Не тікай від того, що за тобою іде і кличе тебе; а може, то ти за ним ідеш і кличеш його.

Грай мене, грайся мною, вибори і виграй мене.

Він лежить серед листя і не може згадати ім'я цього світу і ті імена, що давав йому. Високо над ним сміються дерева, для яких він – вдатний зайда, але не йому то – грати блюз. Високо над деревами вітер жене на ліс хмару, аби пролити солодкі сльози забуття і змішати їх з гіркими сльозами дощу, але скоро ніч, але скоро не знати буде, чи сльози то, чи слова.

То прийде дощ, і ти забудеш, але не знатимеш, чи зможеш іще колись, але зможеш.

То дерева сміються над ним і місяць глибоко в гілках дістає свою трубу, і – як завжди це було – ховає тонкі побиті пальці під хусточкою, аби ніхто не дізнався, як саме він змушує так стогнати, як цього ніколи не зможуть зробити сто жінок із ста під найкращим і найуправнішим із чоловіків, і змушує так плакати, що від цього часом випадково люди помирають, так, так, так. А он де один заходився на басах, там, де верба над балкою схиляє своє хайриння, а молоді потопельниці пестять її – чи тут заблудить душа невинна? З їх пісень виткані над балкою тумани, з їх омани живляться ті, хто приходять до них шукати утіхи в тому, на що вони проміняли своє життя під сонцем, як тільки тінь бере під свою владу тіла і влаштовується залагоджувати справи; а місяць прибуває на черговий концерт, як завжди, в прекрасній формі, і перед його приходом чути довкола запах озону, як передзвук труби.

Граї мене, граїся мною, вибори і виграї мене.

Коли приходить найкраща місяцева луна в срібних водах, не знає ніхто. Але той, хто бачив її, завжди мовчить, лиш іноді всміхаючись власним думкам. А той, чия душа боїться всеохопного полум'я кохання, вимуровує тонкі вежі зі слів, але готується до дня, коли за вітром прийде той вогонь і поховає його в собі. Його пісні завжди невеселі. Не було б дня, коли б не молився він, та ніхто не чує тих молитов, бо слова їх нечутні, бо ніхто не чує слів.

Хто знав, як часом буває боляче жити, той зрозуміє того, хто лежить в гущавині лісу, і навчається забувати свої слова і свої сльози, і навчається забувати свої дні, свої години, і навчається забувати свої страхи, і примушує себе забувати про свій біль, бо ще ніколи світ не являв йому любов до того дня. Але тепер він знає, що це є.

Граї мене, граїся мною, вибори і виграї мене.

Тої ночі тонкий погрозливий передзвук розірвав найпрекраснішу з місяцевих лун, і з дна балки, як це бувало тільки ще до початку усіх часів, піднялося те, чого ще не бачив цей світ. І перший удар грому заквив собою інші звуки.

У далеких лісах, де зогнили дерева ховають світ від молодих рослин, а під опалим листям лежить лиш тільки торішнє листя, під котрим лиш позаторішнє, і так до початку часів, найтоншим і наймолодшим із померлого листя щось бігло у великому страху, розриваючи хортів і оленів легко, ніби завіси з паперу в краях семи доріг.

І перший удар блискавки спалив на попіл дерево, аби він краще бачив, що йому доведеться побачити.

Він був допущений до цього лісу необачними, та й вони не знали, що йому вчитися грати блюз, а їм було чекати до цієї ночі, коли прийде він.

Місяць все грав і грав.

Тоді в пустелі, годованій мареннями святих, постало з піску те, чого не бачив світ, заквивши йому очі невідступним піском.

Другий удар блискавки спалив перевізника в своєму човні, аби на срібних водах спалахнув сірчаний туман і всякий, хто наважився б зазирнути у пекло, побачив, хто він є.

Тоді другий удар блискавки запалив свічку в долонях аби у срібних водах світ побачив себе.

Немов через воду і водночас із води вийшов потворний в своїй красі Андрогін – чоловік і жінка, котрий пішов, ледь зачувши про творення цього світу; холодний в своїй неподібності на все сьогосвітнє, він не схиляв своє темне чоло; вона ж, не уквітчана,

дивилася на цей світ наче жертва, що нарешті сама пристала до полювання, вона сотала сліди цієї істоти, ссучи життя цього світу, і одна по одній закриваючи зірки.

А через поле довго ішов Володар Трави, заллятої кров'ю ще до того, як постав час і постав цей світ, і його тінь сурмила на шкіні, і його знамено було підняте із синіх вод вечору, і у його очах була та пам'ять, котру віддавав цим землям, забравши у них як відповіді, так і запитання, в часі і в цьому світі, і давши силу зціляти забуттям.

Отже, ті, хто не зачинав цей світ, зачали грати. Тоді юнак почув і побачив ту музику, якої ще ніколи не знав цей світ.

Перший із них мав п'ятдесят рук і по п'ятдесят пальців на кожній, і мав свій інструмент на п'ятдесят струн та п'ятдесят різних голосів, що від них здригалася земля, породжуючи гори й провалля.

Другий прийшов здаля, і хоч мав подобу людини, все ж можна було заглядіти, що все тіло його складене з усякого гаддя: тулуб як у павука – і такі ж очі; волосся і пучки зі змії та черви, чорне, як зогниле листя; і на своїх струнах не мав жодного достойника грати блюз, зі швидкістю вітра зриваючи з них звуки, котрі швидко, мов стріли, долали відстань і сягали своєї жертви; кожна струна була надто іще схожа на жили тої тварини, котру він підкорив собі.

Третій прийшов із країв мовчання і жаги; мав суху жовту шкіру і багато шкіри при собі, тугої, немов на живому тілі, одначе кожен його удар котрий приймала ця шкіра, був невблаганним, наче вирок. Мав стільки різних ударів, скільки було імен цього світу, а отже, згучав то німотно, як вічність, то жорстко, наче табун буйволів, що звільняють землю від життя для паводі і котрим немає спини; жодну армію не можна було б спинити, коли б шла під подібні звуки до своєї мети, однак світ не чув ще подібних звуків.

Четвертий мав два обличчя, дві долі, довге і коротке волосся, і, як вода, завжди досягав того, чого прагнув. Його інструмент був подібний до дому і ложа, в якому йому судилося бути; його подих сповнив усі його хорони, залляв собою лабіринт і пролився солодким, бучним, багатим звуком, інкрустованим зойками русалок, що випадково потрапили до його тенет.

П'ятий мав безліч пальців і безліч ротів, котрі немовкно шепотіли і виспівували те, що було даровано їм, як згадка про часи не цього світу; безліч звуків котрі зліталися до нього, аби знайти в ньому свій кінець.

Це була музика подібна до тої, котра створила цей світ, однак інша. Вони не прийшли до часу, і повинні були неодмінно піти, але з'явитися не могли проти волі,

позаяк не знали нічого про свободу, як і пригноблення, про світло і темряву, правду і кривду.

Вони прийшли, і повинні були піти.

Третій удар блискавки здійняв вогонь.

Третій удар грому здійняв вітер.

Вітер зриває листя, аби жбурнути його долі; падає, розсипається складений із гаддя. Змовкають струни його. Вогонь біжить перед його іменем і випалює все, що могло би потому сказати його. П'ятидесятирукий власним голосом вибиває для нього труну і власною музикою стверджує свою силу, котра встоїть перед вітром і вогнем.

Вогонь висушить шкіру, вітер розвіє пісок. Пісок всотає воду. Волосся востає у тіло забираючи за собою того, хто його привів у світ; звук розтікається, наче вода, котра загасить вогонь.

І у немовкнім шепоті пам'яті, у немовкнім русі пальців юнак чує, як його голос, що був розсіявся в цьому світі, збирається до купи, аби ним, наче драбиною із самих небес зійшла Та, котра співає, і чий колір мінить все довкола нього, але не його.

Її шкіра була подібна до шовку, її очі були подібні до її шкіри, а її голосом звучало сотворіння цього світу, призначеного для любові.

--=] xXx [=--

ти приходиш до мене у тиші
ти приходиш до мене коли я засинаю і повертаєшся ще до того як можна
буде почути перший голос живого ти єдиний називаєш мене на ім'я
ти завжди повертаєшся
ти живеш на заході і в твоєму домі ніколи не буває достатньо світла
ти приходиш до мене коли я засинаю і тоді бачу себе маленькою дівчинкою
і тоді ти називаєш мене на ім'я бо ніхто крім тебе не знає мого імені це ти
навчив мене кричати і ячати це ти навчив мене завжди мовчати на людях я
одинока та варто лиш заснути як я втрачаю спокій за котрим ти приходиш і тоді
я забуваю про існування того світу котрий приходить за кілька годин до
світання та з присмерком втрачає свої обриси і кольори
ти живеш на заході у великому домі ти живеш там і приходиш до мене
щораз я засинаю а він здається не спить ніколи чатуючи мене радше мертву ніж
ту котра мріє про полудень як про північ і котра повертається завжди з
порожніми руками і нічого не приносить додому крім лихих звісток ти приходиш
до мене як ніхто але ніколи не буваєш милий бачиш милий кажу я йому кажу я
але вже ти приходиш непозбутній як сон в тіні дерев блукаєш навколо мого дому
котрий тільки згорівши може порятуватися від повені котра прийде в цей світ
бачиш кажу я тобі ми більше мовчимо ми більше мовчимо і наше мовчання схоже
на дитину котру я могла народити від тебе але щораз ти йдеш до того як
озветься живе болем як луною майбутнього болю і спрагою яка випалює все тіло
і її не погамувати як ніч котра приводить тебе до мого дому бо у ночі немає
потреби мати ключі до всіх дверей вона взагалі не знає що то є двері і коли
вона приходить йде куди хоче і від неї не сховатись ніде палить багаття і
розпалює полум'я ненависті – не висвітлити її і не пізнати
а вона приходить аби говорити до мене твоїм голосом але більше мовчати
коли я засинаю коли я засинаю коли
її тіло таке прекрасне моє ніколи не було таким у червоній глині і в
червоній крові і у великому домі на заході куди ти приходиш тоді коли
полишаєш мене наодинці з тим хто володіє моїм тілом наодинці з тим хто
відбуває мене і хто проживає мене і чиї мої очі і зуби перса і волосся
ти спускаєш на мене довгих псів тіней
ти живеш у великому домі
чекаючи на велику воду ти не знаєш кому бути болем
але ти ніколи не прийдеш до мого дому
якщо тільки я не буду кликати тебе

--=] xXx [=--

То був незабутній вечір!

Кожен в своєму житті мріє хоч на мить опинитися в такому прекрасному часі, як то було з ним, коли він знов по довгому часі увійшов у місто; здавалось, воно не пам'ятає його, але водночас кожна вулиця, схожа тепер на кожную іншу, залишалася для нього тою, котра породжувала його в своїх бажаннях, котра кликала його в своїх молитвах. Закривши очі, він міг би легко дістатися куди завгодно. Він приходив до міста, знаючи, що його матір далеко звідси, далеко, на острові, куди долинали тільки його добрі думки про неї; на острові, де вона може бути нарешті щаслива, і де серед інших птахів вона ніколи не буде одинокою. Одного дня її залишив чоловік, іншого – син. В її житті було багато дощів. Інколи вони застинали їй світ, але вона добре вміла чекати, так добре, як тільки це уміють люди, котрі пізнали любов. Вона любила тиху музику, тиху, як вода, котра одного дня прийшла до її вікна і покликала її за собою тихим голосом. Про неї говорили, що вона більше схожа на дитину, ніж на жінку, але вона ніколи не чула цього, живучи в своєму домі, далекому від війн і сварок. Одного дня її залишив чоловік, іншого – син, а потім прийшла вода і тихо-тихо покликала її. Коли б людину робили за її подобою, у неї було б два серця. Вона пішла, і теплий вітер цілував її сліди, і ніч по тому втопила у собі її сліди.

З часом вона стала і справді легкою, як та дівчинка, якою вона колись була у цьому світі, і син багато носив її на руках. Він прийшов до неї, коли вона плакала і не могла бачити, як він потроху виростає і вже від виднокола, де здається немовлям, сягає її очей своїми радісними очима. Все більше мовчав і робив на подвір'ї, але відчувала, – він щасливий, і не приховує нічого, а радше береже в собі ту любов, яку йому довелося пізнати. Минув рік, і вона ставала все легшою, аж доки не прийшла вода. Тільки раз вона почула голос його любові. Стояв теплий вечір початку серпня, глибокий, але прозорий, немов тлом йому слугувало не те холодне і свіже сяйво, таке притаманне цій порі, а прозоре і святе мовчання, котре єднає і котре часом розлучає в цьому світі, але ніколи не залишає людям смутку, все забираючи собі.

То був надзвичайний вечір! Він повернувся до міста навесні, коли вулиці повні ледь помітного тремтіння ефіру, котрий наливає дерева по вінця новим життям. Повітря в такі вечори здається густим, ніби скло, і дуже важко помітити, коли то саме народжується нове листя, котре пам'ятає народження цього світу, котрий теж колись був молодим. В

горлі закипають аромати квітів; але завжди присутній інакший запах – запах бажання, котрий сповнює все в подібному часі.

Міста стало більше, але він з того часу став вищим, і легко міг побачити, як за спинами подорожніх ходить смерть – крім тих, хто вже продав її в раби – таперові в салуні на вулиці, де зустрічаються три вітри, мов три ріки; у них голуби, мов риби; і в каламутному світлі вечора видно, як до потоку заходять тіні і в струменях диму нуртують; а жінки при дорозі ковтають його, аби потому згодувати його сумнівам цього світу; немовби стало місця для смутку, але – він то бачив добре – більше стало птахів білих, наче крейда, і червоних, як глина, і все менше птахів з очима ночі і з обличчями людей, що помирали чужою смертю, котра говорила до них чужинецькою мовою, – він бачив добре – стало більше коханців, і більше жінок, і все більше людей щовечора приходило до дивовижного майстра, котрий вправлявся з білими і чорними пальцями інструменту, не виймаючи з рота сигари, так само коли вправлявся з білими і чорними жінками; так само коли відкривав двері; так само коли приносив за собою терпкий і навдивовижу глибокий запах смерті, прекрасний як ніщо. Він робив усе, що хотів із звуками і своїми слухачами, і рівних йому не було. Хазяїн закладу був задоволений: вдень вистачало жінок, котрі давали привід чоловікам приходити сюди по вечорах.

Це був просто прекрасний вечір.

Він зайшов, штовхнувши вузькі двері, котрі пропускали більше світла назовні, ніж досередини. Хоча одразу по вході задзвонив маленький дзвіночок, котрий сповіщав про прихід нового гостя, ніхто навіть не глянув у його бік. В диму, круто змішаному зі світлом і запахами людей, вина і смерті, так подібною на любов, усі, хто ще вцілів у такому божевіллі, слухали зачаровано, і хотіли ще. Тому він поставив свій кофр на стілець коло себе тільки тоді, коли чергова мелодія скінчилась, наче жінка, разом із сигарою і кухлем.

– Хто платить наступну порцію? – запитав тапер, і тоді юнак сказав достатньо гучно і впевнено, аби його тут почули:

– Я.

Одже всі повернулися до нього – але жоден не впізнав його. Хто ж не бачив таких – подорожніх – котрі приходять і йдуть, – і ніхто не пам'ятає їхніх імен. Про юнака, що колись грав тут, не забули іще, однак це був не він. Це був не він – радше людина без віку і кольору шкіри, котра приходить нізвідки і пахне нічим, і чиї очі блищать, як здобич, та скоро втрачають свій блиск. Цей однак був цілком незворушним – жодного азарту – натомість він почав роздягати свою гітару, аби всі побачили те, чого вони більше ніколи не побачать, і що пізніше розповідатимуть своїм онукам як красиву легенду про музиканта і його інструмент.

Жодна жінка ніколи так не прагнула і не хтіла, як цієї ночі. Жодної не лишилось такої, яка б не хотіла опинитися в його руках. Він розгортав гітару так, ніби вона була зроблена з морозного подиху, і брав її до рук так, як не беруть жодну із любих цього світу.

Запала тиша. Жодного звуку. Хтось нервово засміявся. Однак мовчали – подорожній з гітарою і тапер при роялі. Тепер стало чути, як розвіюється дим, як застигають тіні, і як стишує свої кроки вогонь, котрий хоче здолати ніч цю; але це ніч тільки цього світу.

“Я лише гість” – торкнувся струн подорожній, мовби вибачаючись не за свій прихід, а за те, що збудив кохану жону.

“Я лише гість” – засміявся тапер, і його інструмент засміявся, як брудне дівчисько – “Я лише гість”.

“Ти ще не грав” – озвався той, хто прийшов.

“Ти ще не грав – я ще не чув, як ти граєш!” – викривленою луною прозвучало в приміщенні, котре ховало прийдешніх людей від непевності, котра неспинно розмивала береги сушого там, куди не сягало примарне й викривлене світло.

“Заграй же мені! Я чую, що твій інструмент – крикливий, як негодована жінка. Чи хочеш, аби я нагодував її?” – подорожній звучав надто подібно до тапера, аби той не зрозумів, що у цьому викривленому світлі він має перевагу, надто спокусливу, аби нею не скористатися.

Так, не втримавшись від спокуси і спокусившись оманною, тапер почав свою гру. Виск і регіт, слина і алкоголі, тіла жінок, тіла чоловіків, сплетіння рук і ніг, розпад і розкладання; зводять мури високі ті хто рушив закони і над полем лунає госпел самотній і жінки що приходять сповідатися в праведності пізнають на смак його сім'я, доки він, не полишаючи сигари, дивиться у вікно, чекаючи на прихід авгура, котрий зможе читати за польотом його птахів; не народитися – значить, не помирати.

Та раптом музика в своєму шалі зачув інакші звуки. То юнак, ледь торкаючись до струн своєї гітари, водночас видобував з неї глибокі тони, наново висвітлюючи тіні, котрі виникали в цьому примарному світлі, що мінило обриси незгірш темряви і губило в собі зойки випадкових людей, що ховалися тут від світу й себе.

Виск і регіт у моєму домі, слина і алкоголі у моєму домі, тіла жінок коло дому, тіла чоловіків при роботі, сплетіння рук при молитві і ніг при роботі, у моєму домі мати при роботі, у моєму домі ходять самотні; зводять високі зойки ті хто прийшов під дощем до кохання, хто прийшов під дощем, ті, хто прийшов під дощем, хто зводить стіни дощу, той знає, як люди один одного незгірш від сонця гріють; онде птах кінець воді сповіщає; ось вищувають потоки – саме час для того, аби грати, саме час.

Виск і регіт у моєму домі, немає вікон і дверей у твоєму домі, немає дороги до твого дому, не знаю такого, не шукатиму його, дзвеніло, немов тонке скло, і розсипалося під пальцями, мовби тіло диму, мовби тінь, а він ще майже нічого не казав – і те, що випадковим свідкам уже видавалось шаленством, не було для нього швидким чи теплим. Він випустив струмисько густого білого диму, й інструмент засміявся під його руками, як була сміялася швидка зброя в його руках.

Здавалося, юнак нічого не відповів, однак ніхто не дочувся тиші, котра прозвучала б як постріл; той, хто прийшов – грав.

Не питаєте, чи можна почути як сотворюється світ вранці.

Що далі він був – то ближчим здавався.

Однак настав момент, коли всім здалося, що гітара кровоточить в його руках і насправду сама як жінка квилить; в цей час за роялем тапер захлинявся червоним димом, що був такий подібний на руки його ж згуби; не носивши за плечима своєї смерті, він не міг би почути і її голос; тепер же він починав забувати світ у собі, що видалось йому подібним до помирання – скільки він бачив цього – та пальці ще сковзалися інструментом: виск і регіт у моєму домі... Кажуть, жінка – вмістилище диявола, однак вона ніколи не триматиме для нього теплої постелі. Всяка жінка, котра скуштувала його сили, не могла забути його; тепер лише, коли кров, що витікала з пальців, імітувала світанок, люди вірили цьому і гасили світло – але темряви насправду не було, хоч Ніч танцювала довкола того хлопця і все її тіло блищало проти блідого і непевного місяця, що сьогодні був не в силі протиставити свою трубу його струні.

Тепер всяка жінка буде для нього тою, котра прийшла, і котра ще прийде до нього, і приходитиме до нього усякий раз, як тільки засинатиме він; а потім ітиме, залишаючи по собі невловимі, голублячі руки болю. Ніжна, як шінка зі шкірою, подібною на шовк, і руками, подібними на двійко звірів, котрі годуються молитвами, котрі чорніші за страждання і швидші за смерть. Вона ніколи не образить його, але завжди залишатиме, аби він ішов за нею і до неї; аби він завжди був; аби він.

Він полишив це місце з першими променями сонця і вже більше ніколи не повертався; але ніхто не хотів навіть думати про це, бо своїми словами і голосом свого інструменту упевнив усіх, що тапер і є тим юнаком, що цієї ночі мав змагу із дияволом і програв йому душу за вміння долати межі усякого звуку – кого цікавив зайда, чийого

імені вже ніхто не пам'ятав? Так народилася легенда про хлопця, що продав свою душу за душу жінки-гітари, і знайшов свою смерть від випадкового суперника чи ошуканого коханця. Куля, ніж чи отруєне вино слугувало йому на новому шляху від життя до смерті, однак усякий давав свою згоду на смерть того, хто розливав навколо себе звуки, солодші за життя; безперечно, пекло чекає на відступників – де тільки шукати його?

Безліч ночей і безліч ранків минуло; тапер виходив на дорогу, де зустрічалися три вітри і три ріки, троє чоловіків чи троє жінок; але навіть духу не міг зачути того, хто так ошукав його. Не маючи змоги померти, він тепер безконечно чекав на відомсту; але навіть сили, котрі привели його в цей світ, покинули його; він захлинався димом і світло нещадно палило його – все намарне. Тепер він став тим нічим, котрим був, і усякому стало байдуже до нього.

Легенда говорить, що одного дня найкрасивіший із птахів залишив острів, аби згоріти у полум'ї міста, непевного, наче обриси диму.

Ми ж залишаємо юнака на його дорозі, куди б він не ішов.

Кажуть, що коли людина помирає, її душа стрибає в старий автобус.

--=] xXx [=--

коли приходиш до мене, я сплю і тому не бачу сліз на твоїх очах і тіні на твоєму обличчі, такому привабливому в своєму стражданні. коли ти приходиш до мене, я сплю, і той сон схожий на воду, куди я входжу прийняти очищення. коли ти приходиш до олтаря ложа, бачиш на ньому пожертву, але вона – не твоя. коли ти приходиш до мене, я сплю, тому я не бачу, як ти малюєш губами на моїх повіках те, чого не співатимеш завтра, а тільки бачу, що вода, до якої прийшла, повна тобою, твоїм виразом обличчя, коли ти приходиш до мене. тепер я сплю, але то не твоя вина. тепер ти так далеко від мене, що часом змушуєш мене бути водою, аби я змогла дістатися до тебе в своїх снах.

коли я приходжу до тебе, ти спиш. тоді я заплющую очі і можу побачити, що твій сон висланий димом і він гіркий, як твоя кров з нещодавнього часу. віддати себе, продати себе, принизитись? – і прийти до тебе не на поклик твій, а тоді, коли ти спиш, прекрасна в своєму сні, і спокійна, як грозовиця, прийти і побачити через заплющені очі красу інакшого світу й інакшого часу; де наші душі воссядуть наче птахи на гілках співати пісні золотої наче шитво світу і марення чужих, нетутешніх доріг із сумом непозбутнього вітру, що стирає усі сліди

прийди ж до мене, коли я сплю і коли в моєму сні виростають високі дерева, котрі своїм гіллям сягають неба і від вітру неухильного пишуть на склепінні неба свої імена, і небесну кров скропуючи вниз; та щораз зграї чорних круків, мов пальці на струнах, здіймаються і жодна крапля не торкається землі; певно, ти, коли спиш – безпомічний, безпорадний; але коли ти приходиш до мене, сильний, той, хто міг би позбавити мене сну, мужчина, самотній – я сплю, аби в своєму сні забути себе.

але я не прийду до тебе, поки ти забуваєш, що світ є.

і я ніколи не прийду до тебе, бо я забув про шлях – і про дорогу, якою треба йти.

--=] xXx [=--

Як приходять нам час

Залишати цей світ

Ми лишаємо нас

І рушаємо від

Тіл і їх берегів

Як і їх берегинь

Смерть людей і богів

Світе пристрасний згинь

Бо чекають на нас

Ті хто зітруть сліди

Як приходять твій час

Не спиняючись йди

Бо приходять твій час

Не лишати слідів

Залишаючи нас

Межі мужів і дів

І зітерти ущерть

На шляху всякий слід

Бо інакше ця смерть

Не до нас прийде в світ

Бо інакше ця смерть

Промине забуття

Видихайте ущерть

Довгий подих життя

Бо приходять лиш час

Залишати нам світ

Ми лишаємо нас

Вирушаючи від